

BESZÁMOLÓ A BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT 2022. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

GERENDÁS

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
BÉKÉSCSABA, 2023. MÁJUS 23.

Tartalom

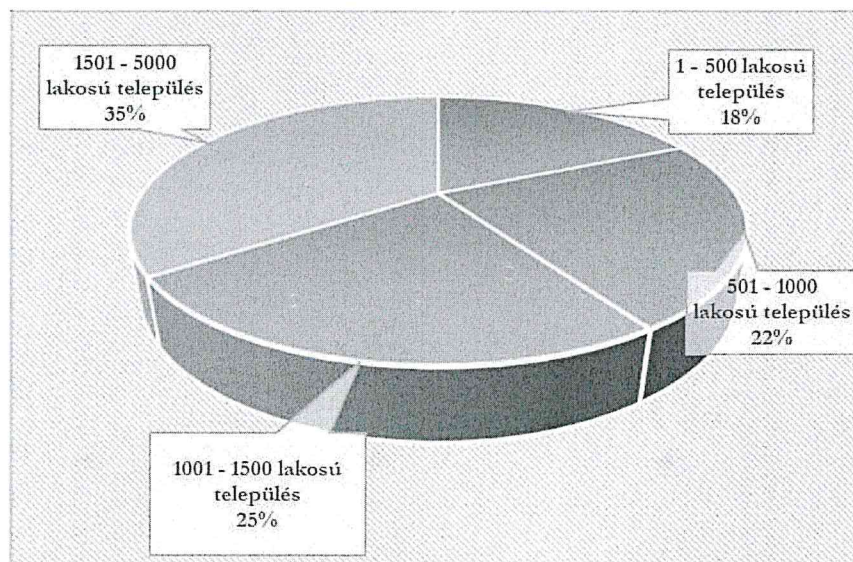
1. BÉKÉS MEGYEI HELYZETKÉP	3
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése	3
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken	7
Humán erőforrás	11
A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei	12
Állománymenedzsment	13
Dokumentumszolgáltatás	15
Közösségi szolgáltatások	16
A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban	20
Az év KSZR könyvtárosa díj 2022	25
Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára	25
Szakmai képzés, továbbképzés	26
A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás	28
KönyvtárMozi	29
2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR	30
2022-ben elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink	40
3. Gerendás	49
Könyvtárhasználat	49
Állománygondozás	51

1. BÉKÉS MEGYEI HELYZETKÉP

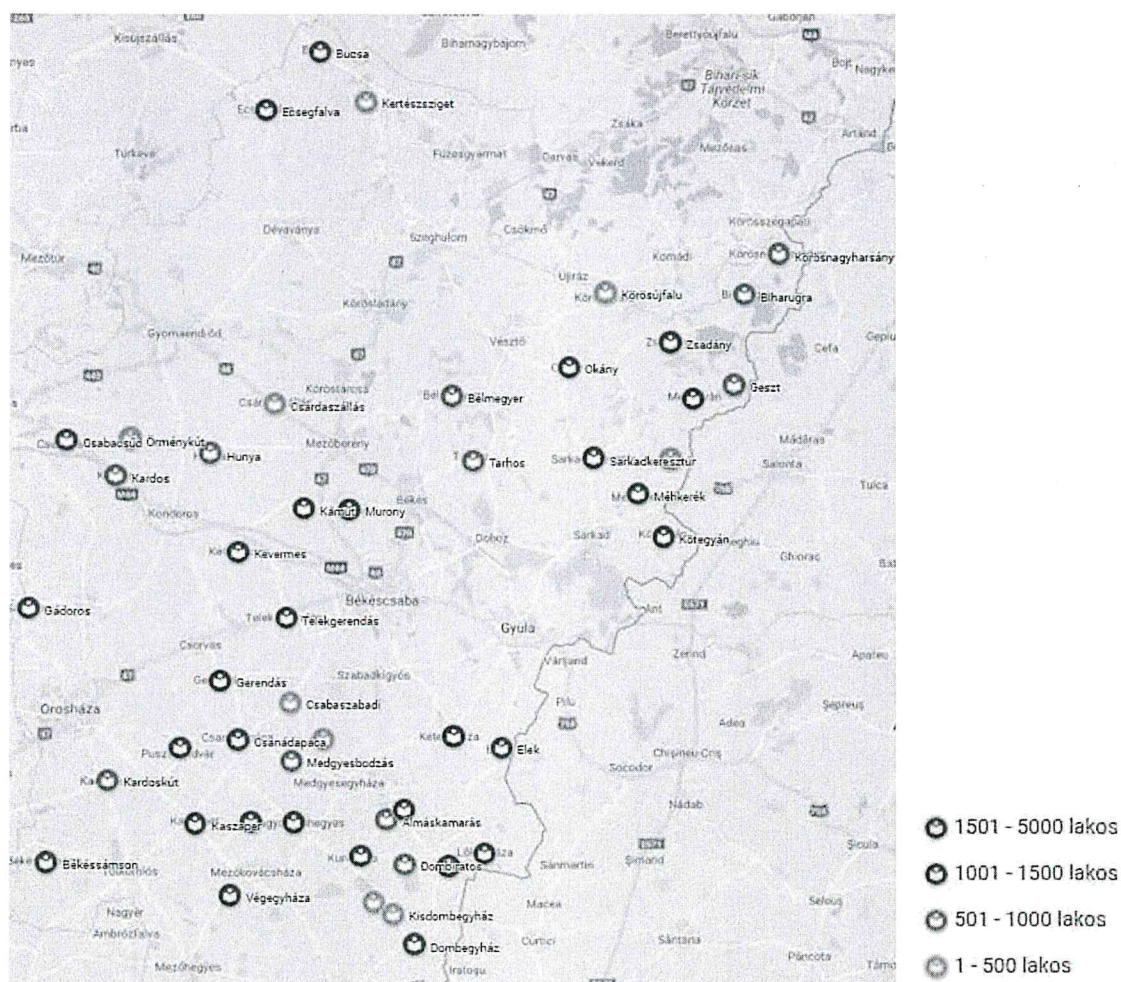
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistérségi könyvtári ellátás megszervezése

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1 - 500 lakosú településen	9	3 064
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	11	8 224
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	12	15 079
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	17	40 845
Összesen		49	67 212
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		3	5 689
	ebből megkötött megállapodások száma	3	5 689

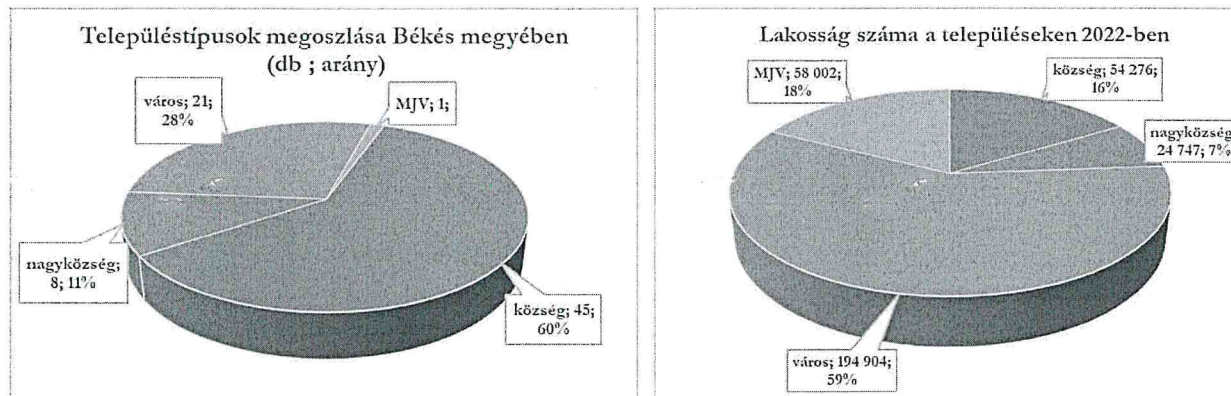
Lakónépesség - 2022

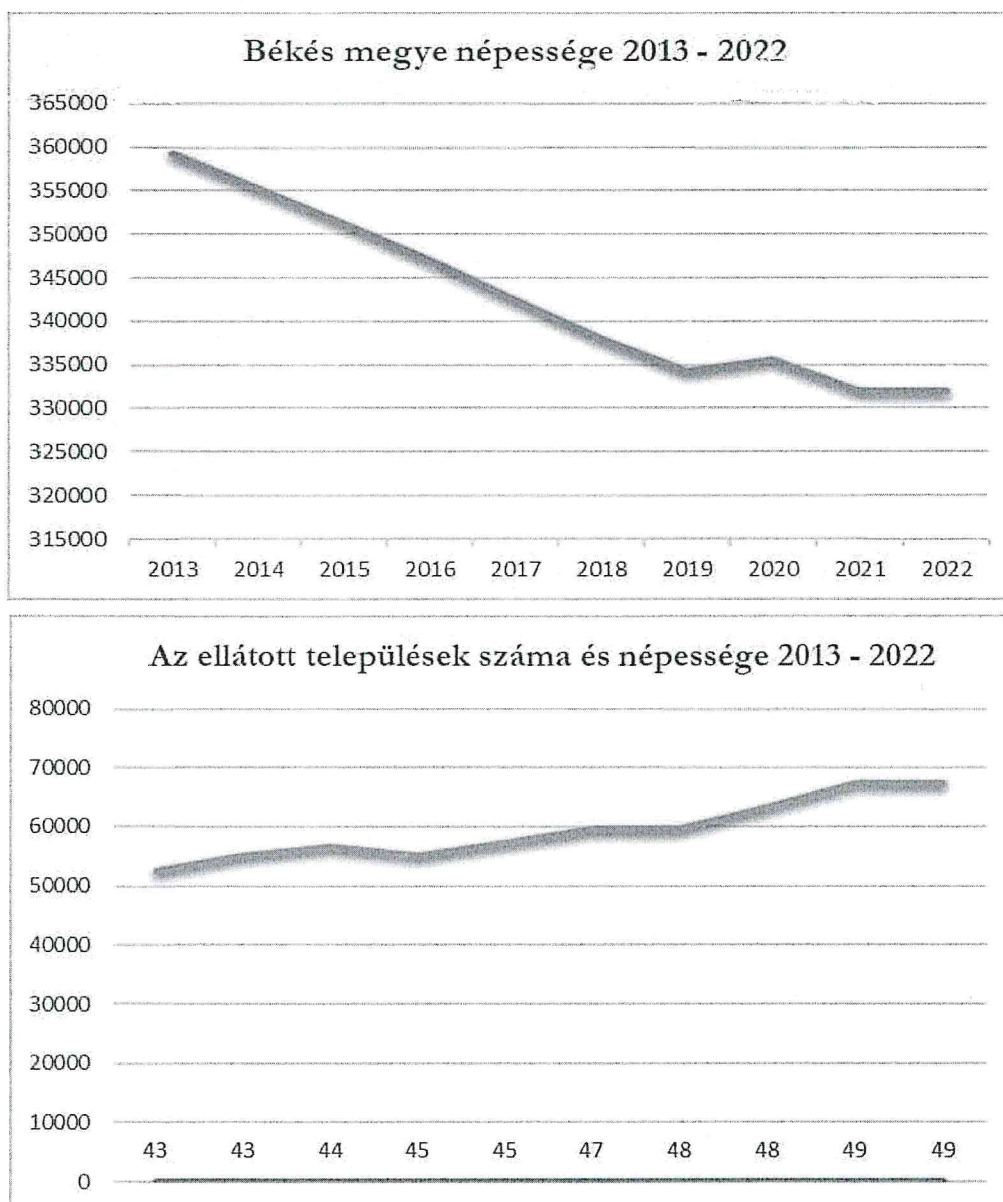
1-500 lakos	9 település	Csabaszabadi, Csárdaszállás, Kertészsziget, Kisdombegyház, Körösújfalú, Magyardombegyház, Örménykút, Pusztatottlaka, Újszalonta
501-1000 lakos	11 település	Almáskamarás, Bélmegyer, Biharugra, Dombiratos, Geszt, Hunya, Kardos, Kardoskút, Körösnagyharsány, Medgyesbodzás, Tarhos
1001-1500 lakos	12 település	Ecsefalva, Gerendás, Kamut, Kétsoprony, Kötegyán, Mezőgyán, Murony, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás, Végegyháza
1501-5000 lakos	17 település	Békéssámson, Bucsa, Csabacsúd, Csanádapáca, Dombegyház, Elek, Gádoros, Kaszaper, Kétegyháza, Kevermes, Kunágota, Lőkösháza, Magyarbánhegyes, Méhkerék, Okány, Pusztaföldvár, Zsadány

Békés megye településtípusai és lakosságszáma településtípusonként (2022)

Népességadatok alakulása 2013-2022

Békés megye településeinek száma 75. A megyében jelenleg minden településen van könyvtári ellátás. A települések 71 %-a, (53) község. 7 városunk lakónépessége esik az 5000 fő alatti kategóriába.

A Békés megyei települések közül az 5 000 fő alatti lakosságszámú települések (város, nagyközség, község) száma 60, ami a népességingadozással párhuzamos átstrukturálódás eredménye.

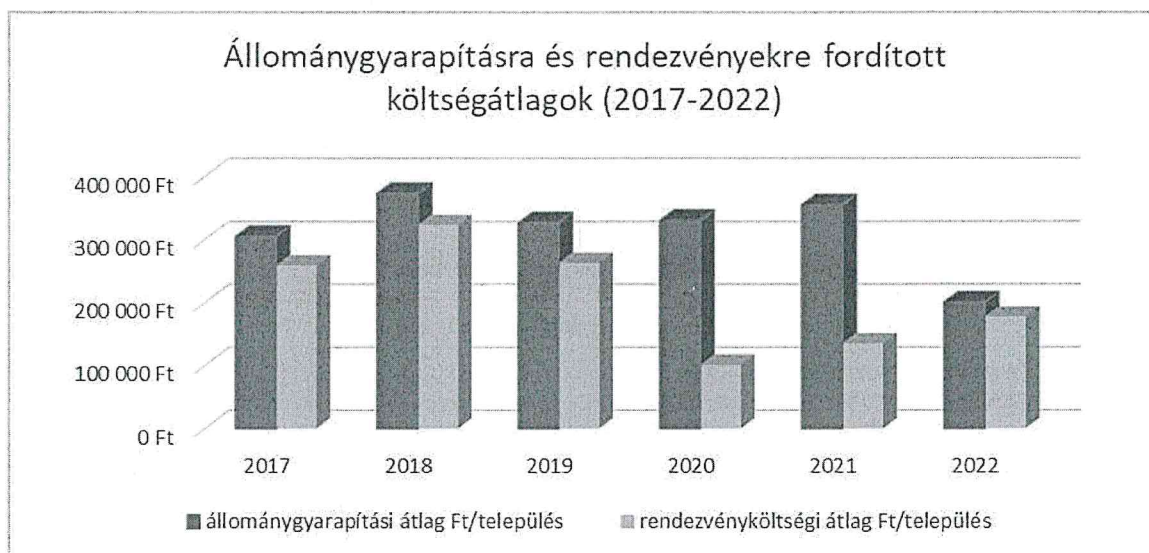
Békés megyében a kistelepülési ellátást végző munkacsoport tagja más könyvtári területen is dolgoznak, olvasószolgálati, informatikus, gyűjteményszervező könyvtárosok alkotják a csapatot, a csoport munkáját alkalmanként technikai munkatárs is segíti.

2022-ben a kistelepülési könyvtári ellátáshoz a Békés Megyei Könyvtár szakmai irányítása alatt 49 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely tartozott. Az eleki városi könyvtár csatlakozásával 49 településből 36 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást.

2022-ben igyekeztünk visszatérni a korábbi évek megszokott munkamenetéhez, az olvasók is visszatértek a nyár folyamán, de az év utolsó negyedében az energiaválság nehezítette meg a könyvtárak működését, ugyanis a kistelepülési könyvtárak jelentős része a kénytelen volt októbertől bezárni, és a könyvtárosok csak az önkormányzat által kijelölt helyiségekben tudták fogadni a látogatókat, és a kéréseket összegyűjtve kihozni a könyveket, vagy megjelölt heti néhány órában kabátban be lehetett menni a könyvtárakba. Hely hiányában a karácsonyi ünnepkörhöz köthető programok is elmaradtak a legtöbb településen.

2022-ben jelentős tételt jelentett egy szállító gépjármű megvásárlása, mely a kiadások szerkezetét is megváltoztatta, a beruházási költség a teljes támogatás 23%-át adta. A beszerzett könyvek, folyóiratok, CD-k, DVD-k költsége 2022-ben az éves KSZR-költségvetés 39%-a volt, 1%-kal kevesebb az előző évinél, a rendezvényekre fordított összeg viszont elérte a támogatás 20%-át, 7%-kal meghaladva a 2021-es szintet, de még mindig jóval alatta maradt a 2019-es év adatainak.

	állománygyarapítási átlag Ft/település	rendezvényköltségi átlag Ft/település
2017	305 000 Ft	259 000 Ft
2018	373 000 Ft	323 000 Ft
2019	327 000 Ft	263 000 Ft
2020	330 000 Ft	101 000 Ft
2021	355 000 Ft	135 000 Ft
2022	200 008 Ft	177 298 Ft

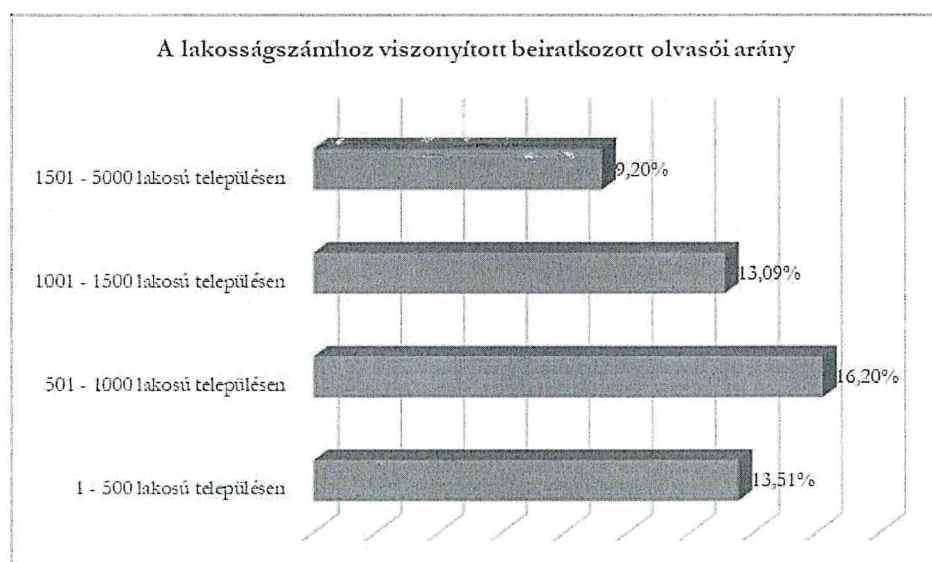
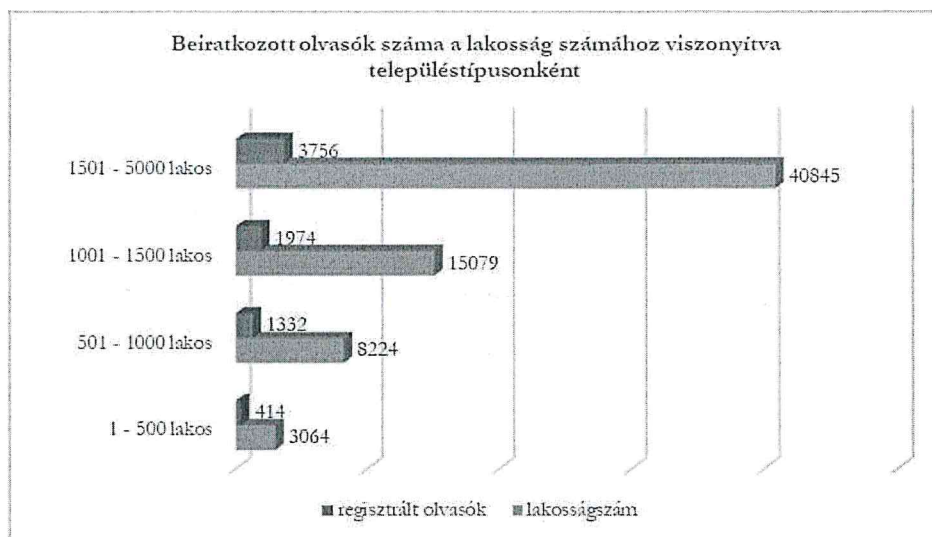
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

2022-ben átlagosan 5 napos nyitva tarással 260 napot voltak látogathatók a könyvtárak. A gyakorlatban ez azonban nem jelentett tényleges látogathatóságot, mert a települések jelentős hányadában a könyvtáros kijelölt helyeken gyűjthette össze a kívánságokat, esetleg kijelölt napokon kísért el az olvasókat a könyvtárba. Pontos adatokat nem állnak rendelkezésre, mert a települések adatszolgáltatásaiból nem derül ki a pontos nyitvatartási órák száma. Az ősz óta tartó energiaválság miatti bezárások ellenére minden településen növekedtek a forgalmi adatok, a pandémia után fokozatosan visszatértek az olvasók.

Olvasók és használói adatok – 2022

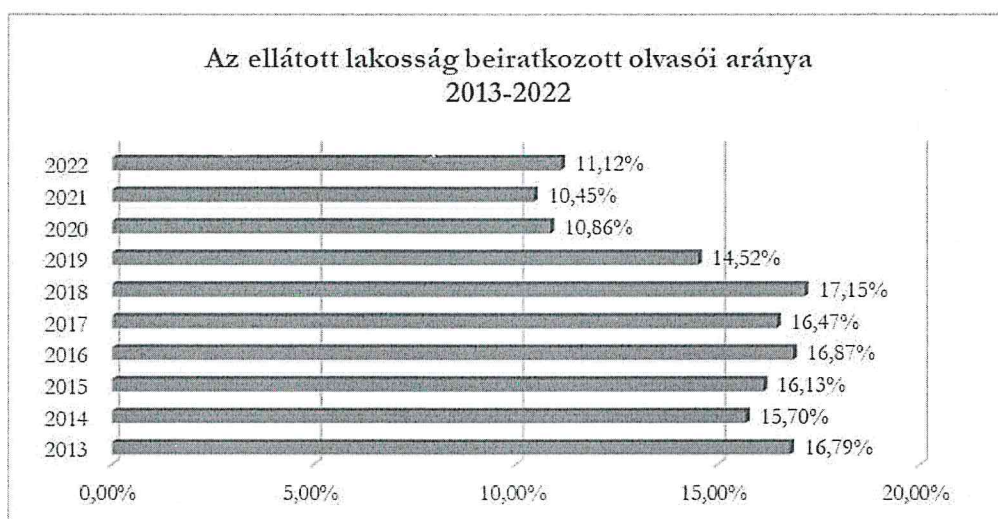
településtípus / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen								Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Személyes helybeni használat	Helybeni használatból internethasználat	Távhasználat		Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
						Telefon, e-mail	OPAC, honlap				
Össz.:	67 212	7 476	103 372	78 587	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196
1 - 500 fő	3 064	414	4 680	4 094	1 306	545	41	4 273	9 303	74	752
501 - 1000 fő	8 224	1 332	17 822	16 163	4 681	1 283	376	5 550	16 297	281	1 191
1001 - 1500 fő	15 079	1 974	18 427	16 274	4 428	1 427	726	12 121	19 981	455	3 322
1501 - 5000 fő	40 845	3 756	62 443	42 056	8 255	6 876	13 511	31 188	59 620	1 125	8 931

A beiratkozott olvasói adatok a lakosságszámhoz viszonyítva 2022-ben:

Elemzések a 2013-2022 közötti időszakhoz kapcsolódóan

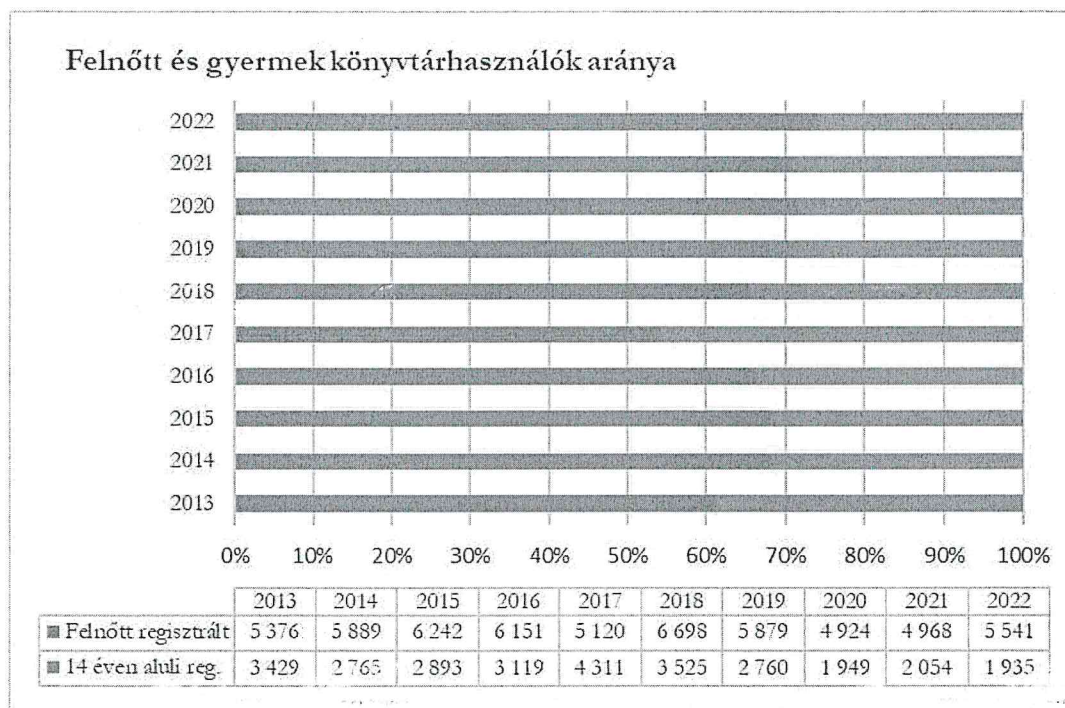
KSZR településeken a beiratkozott olvasói arányszámok alakulása 2013-2022 között

A grafikon tükrözi, hogy a pandémia után kezdenek visszatérni az olvasók, és elképzelhető, ha az októberi csökkentett szolgáltatásokra nem került volna sor, az eredmény még inkább közelített volna a 2019-es adatokhoz.

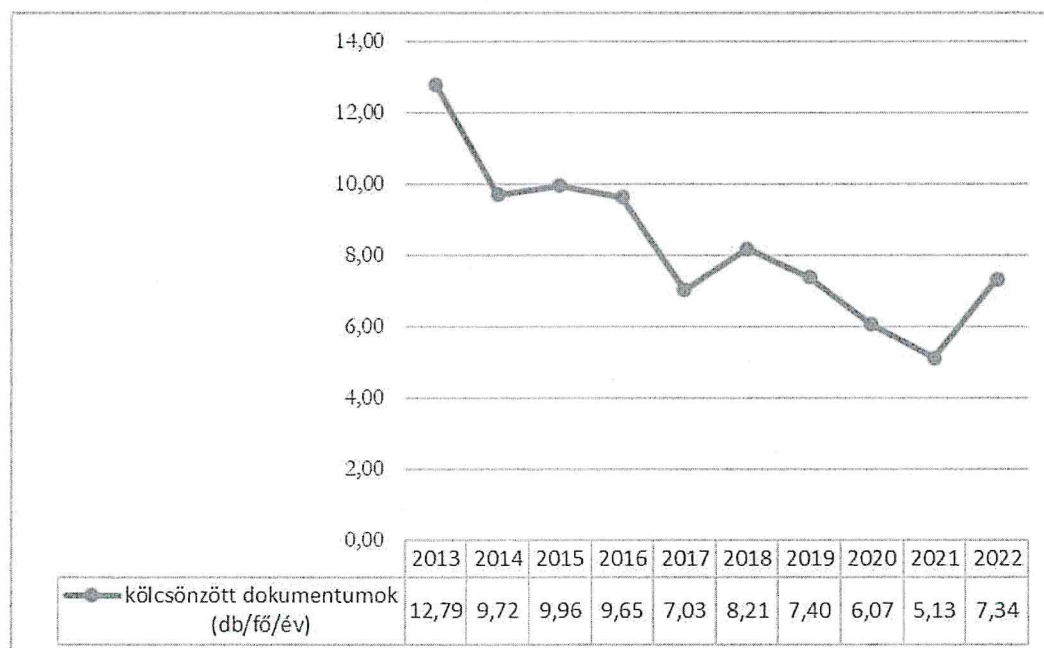
Olvasói és könyvtárhasználati adatok az elmúlt években (2013-2022)

év / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Az összesből Internet használat	Telefon, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
2013	52 435	8 805	94 261	29 076	4 861	9 839	95 793	49 605	3 429	43 865
2014	55 123	8 654	94 435	29 345	2 973	1175	69 985	63 573	2 765	26 862
2015	56 620	9 135	105 714	42 005	7 529	11 732	71 732	78 624	2 893	28 825
2016	54 958	9 270	117 133	42 764	7 833	8 656	67 581	85 291	3 119	30 096
2017	57 277	9 431	130 381	48 727	10 018	10 041	69 843	86 710	4 311	30 320
2018	59 608	10 223	123 727	41 325	13 667	7 721	67 228	72 479	3 525	28 930
2019	59 503	8 639	113 743	33 742	9 273	8 755	52 936	72 183	2 760	20 413
2020	63 293	6 873	60 314	19 864	9 052	4 649	36 661	56 631	1 949	11 840
2021	67 212	7 022	86 825	11 669	11 697	25 778	39 973	63 434	2 054	10 535
2022	67 212	7 476	103 372	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196

Ami aggodalomra adhat okot és egyben feladatra serkent, hogy a gyermek könyvtárhasználók száma a pandémia időszakához képest is csökken, ami valószínűleg a 2 év alatt meggyökeresedett online élettel, az online térben kialakult szokásokkal magyarázható, de a meglévő gyermekolvasók több könyvet kölcsönöztek az előző évekhez viszonyítva.

Könyvkölcsönzési szokások a gyermekek körében (2013-2022)

A könyvtárhasználati szokásokat vizsgálva pedig egyértelmű, hogy a hagyományos könyvtári szolgáltatás, a könyvkölcsönzés mellett milyen jelentős az egyéb célból megvalósuló könyvtárhasználat, ami a könyvtárak közösségi funkciójának fontosságára mutat rá.